

GK-50

7/10802, 10803
10804, 10805
10806, 10807
10808, 10809

07.01.2010

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610-78
Konu : Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 23.11.2009 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-17276 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Ahmet TAN'a ait 7/10802, Afyonkarahisar Milletvekili Abdülkadir AKCAN'a ait 7/10803, Hatay Milletvekili Süleyman Turan ÇİRKİN'e ait 7/10804, Mersin Milletvekili İsa GÖK'e ait 7/10805, Kırklareli Milletvekili Turgut DİBEK'e ait 7/10806, Manisa Milletvekili Erkan AKÇAY'a ait 7/10807, Kütahya Milletvekili Alim IŞIK'a ait 7/10808 ve Ardahan Milletvekili Ensar ÖĞÜT'e ait 7/10809 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1. Görüş 7/10802 (3 sayfa)
2. Görüş 7/10803 (1 sayfa)
3. Görüş 7/10804 (1 sayfa)
4. Görüş 7/10805 (6 sayfa)
5. Görüş 7/10806 (1 sayfa)
6. Görüş 7/10807 (3 sayfa)
7. Görüş 7/10808 (2 sayfa)
8. Görüş 7/10809 (1 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi

:Erkan AKÇAY

Manisa Milletvekili

Esas No

:7/10807

Kendi türünden ya da kendi türü dışındaki bir canlıdan gen aktararak bazı özellikleri değiştirilen bitki, hayvan ya da mikroorganizmalara "Genetiği Değiştirilmiş Organizma" denilmektedir.

Genetik Mühendislik ürünleri teknolojisi, yaşayan organizmaların genetik ana yapısını değiştirmeyi ve elde edilen yeni ürünleri kar amaçlı olarak satmayı hedefleyen bir çalışma koludur. Bu teknoloji bazı milletler arası firmaları tarafından sürdürülmektedir. Bu firmalar çalışmalarının dünyadaki açlığı azaltacağını, hastalıkları tedavi edeceğini, insan sağlığını olumlu etkileyeceğini, tarımda sürekliliğin sağlanabileceğini iddia etmektedirler. Oysa, gerçekte yapılan çalışmalara bakıldığında esas amacın dünyadaki tohum, gıda, tıbbi ürünler, lifli besinler sektörlerini kontrol altına almak ve monopol oluşturmak olduğu görülmektedir. GDO'lu tohumlardan yarar sağlayacak olanlar büyük tohum ve ilaç şirketleridir. Çiftçiler bu tohumları bir daha kullanamayacaklarından ve bir süre sonra yayıldığı bölgede başka bir çeşidi yetiştirmeleri bulaşmalarla zorlaştığı için şirketin köleleri haline geleceklerdir.

Dünyada ilk kez 1994 yılında ticari olarak piyasaya sürülen GDO'lu ürünler, 1998 yılından bu yana, Türkiye'ye girdiği bilinmektedir. Yılda iki milyon ton civarında GDO'lu mısır ve soyadan üretilen işlenmiş ürünlerin, 800'den fazla çeşitle tüketici sofrasına ulaştığı bilinmektedir.

Besin ve lifli ürünlere uygulanan genetik mühendisliğinin sonuçları belirsiz olduğu kadar hayvanlar, insanlar, çevre ve organik tarımın geleceği için tehlikelidir de. Gen ayrıştırılması beklenmedik bir şekilde toksik maddelerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bilim adamlarınca GDO'lu yiyeceklerle beslenen hayvanlar üzerinde yapılan deneylerde; bu canlıların iç organlarında küçülme, sindirim sisteminde bozukluk, bağışıklık sisteminde çökme gibi birtakım bozukluklara yol açtığı görülmüştür.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın hazırladığı ve 26 Ekim 2009 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan "Gıda ve Yem Amaçlı Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve Ürünlerinin İthalatı, İşlenmesi, İhracatı, Kontrol ve Denetimine Dair Yönetmelik" ile Türkiye'de Genetiği Değiştirilmiş Organizmalardan (GDO) elde edilen ürünlere resmen izin verilmiştir. Bu yönetmelikle görevi, yasal olmayan GDO'lu ürünlerin ülkeye girişini engellemek olanlar, GDO'lu ürünlerin serbestçe ülkeye girişine izin vermişlerdir.

Başbakan Yardımcısı ve Hükümet Sözcüsü Cemil Çiçek 2 Haziran 2009'da yapılan Bakanlar Kurulu toplantısından sonra kamuoyuna yaptığı açıklamada Biyogüvenlik Yasa Tasarısı'nın Bakanlar Kurulu'nda imzaya açıldığını söylemiştir. Bu açıklama üzerine Tarım Bakanı olarak siz de "Türkiye'de GDO'lu ürünlerin üretiminin ve ithalatının yasak olduğunu ve bu yasağı kaldırmayı düşünmediğinizi" ifade etmişsiniz. Yine aynı günlerde Müsteşarınız bir televizyon programında "GDO'ya karşıyız. GDO'nun Türkiye'ye tohum olarak sokulmasını ve ekilmesini istemiyoruz. Cemil Çiçek Bey'in beyanatındaki GDO'ların önünü açacak bir Biyogüvenlik Yasası'nın çıkarılacağı söylemi, kendisine yanlış bilgilendirilmede bulunulmuş olmasından kaynaklanıyor. Aslında böyle bir şey söz konusu değil" demiştir.

Bu kapsamda;

SORU 1) Kendi Bakanlığınızı ilgilendiren bir konudaki yönetmelik değişikliği hakkında "böyle bir çalışmanın olmadığını ve buna karşı olduğunuzu" söylemenize rağmen bu yönetmelik değişikliği çok kısa bir sürede çıkartıyorsa; Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Tarım Politikalarını Tarım Bakanı olarak siz mi belirliyorsunuz? Yoksa Devlet Bakanı ve Hükümet sözcüsü Sayın Cemil Çiçek mi belirlemektedir?

SORU 2) Tarım Bakanı olarak GDO'lu ürünlerin Türkiye'ye girmesine neden karşıısınız?

SORU 3) GDO'lu ürünlerin Türkiye'ye girmesiyle zirai ilaçta, mazotta, gübrede, tohumda dışa bağımlı olan ülke tarımı dışarıya daha çok bağımlı olmayacak mıdır?

SORU 4) GDO'lu ürünlerin ithalatının serbestçe yapılmasına yönelik bu yönetmelik değişikliği halkın sağlığını, ülkenin gen kaynaklarını ve Türk Tarımını doğrudan tehdit etmeyecek midir?

SORU 5) Başbakan Yardımcısı ve Hükümet Sözcüsü Cemil Çiçek yaptığı açıklamada "GDO'lu ürünlerin bebekler ve küçük çocuklar için zararlı olduğunu" söylemiştir. Bebeklere ve küçük çocuklara zarar veren GDO'lar nasıl oluyor da yetişkinlere zarar vermemektedir? GDO'lu mısır ürünleri yiyen bir anne bebeğine süt verirse bu bebeğe zarar vermeyecek midir?

SORU 6) Bu yönetmelikle, GDO'lu ürünlerin, bebek mamaları ve bebek formülleri, devam mamaları ve devam formülleri ile bebek ve küçük çocuk ek besinlerinde kullanılmasını yasaklanmış ancak yemlerde kullanılması yasaklanmamıştır! GDO içeren yemlerin hayvanlar tarafından tüketilmesi ve süt, yoğurt vb. hayvansal gıdalar aracılığı ile çocuklarında etkilenmesi mümkündür. Bu yönüyle çocukların risk altında olduğunu düşünmüyor musunuz? Buna yönelik bir düzenleme yapmayı düşünüyor musunuz?

SORU 7) Yönetmelikle GDO'suz ürünlerin etiketinde GDO'suz olduğuna dair ifadelerin kullanılması yasaklanmıştır. Tüketici açısından büyük risk taşıyan bu düzenlemenin GDO'suz ürün üreten işletmeleri cezalandıracağını düşünmüyor musunuz?

SORU 8) Dünyanın önemli gen kaynaklarına sahip ülkelerden biri olan Türkiye'de GDO'lu ürünlerin üretimine ve tüketimine izin vermenin Türk Tarımına etkisi ne olacaktır?

SORU 9) Yönetmelikte " GDO'lu ürünlerin üretime izin verilmemektedir" Ancak yönetmeliğin genel hükümler bölümünü oluşturan 5. maddenin 9. bendinde: "Bu Yönetmelikte yer almayan hususlarda Bakanlık her türlü düzenlemeyi yapmaya ve tedbiri almaya yetkilidir/denilmektedir. Metinler arkasında saklanmaya çalışılan bu ibarelerle bugün GDO'lu tohumların ithalatını kapsam dışında tutan Bakanlık, yarın buna da izin verebilir mi denilmek istenmektedir?

SORU 10) Yönetmeliğin en tartışmalı konularından birisi de GDO'lu ürünlere izin veren komitenin oluşumu ve çalışma yöntemidir. Bilimsel ve bağımsız denilen komitenin üyelerini Tarım Bakanlığı atayacaktır. Ayrıca yönetmeliğin 7. maddesinin 7. bendinde "Komite, her türlü iş ve işlemlerinde Bakanlığa karşı sorumludur" denilmektedir. Böyle bir komitenin bilimsel çalışma yapması ve bağımsız olması mümkün müdür?

SORU 11) Yönetmelik 26 Ekim'de Resmi gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmelik gereği ülkeye girecek GDO'lu ürünlerle ilgili karar verecek uzmanlar listesi ne zaman hazırlanacak, komite ne zaman oluşturulacaktır? Bu çalışmalar sürdürülürken ülkeye giren GDO'lu ürünler nasıl denetlenecektir?

CEVAP 1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11) Dünyada özellikle ABD, Arjantin, Kanada, Çin gibi ülkelerde mısır, soya fasulyesi, kolza, pamuk ve pirinç gibi bitkilerde gen aktarımı gerçekleştirilerek geniş alanlarda ekimleri yapılmakta ve bu ürünler yoğun bir şekilde ticarete de konu olmaktadır. Bu nedenle, GDO'ların sınır ötesi ticaretini düzenleyen Birleşmiş Milletler Kartagena Biyogüvenlik Protokolü ülkemiz de dahil 156 ülke tarafından onaylanmıştır. Bu doğrultuda Bakanlığımız, 5179 sayılı "Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun" gereği, tarladan sofraya gıda güvenliğinin sağlanması ve halk sağlığını korumaya yönelik olarak üretici ve tüketici menfaatleriyle halk sağlığını korumak üzere gıda maddelerinin üretiminde kullanılan her türlü ham, yarı mamul ve mamul gıda ile gıda işlemeye yardımcı maddelerin güvenliğine ilişkin özelliklerini tespit etmekle yükümlü olduğundan, genetik yapısı değiştirilmiş gıda ve yemlere ait kendi ulusal mevzuatını da hazırlaması gerekiyordu. Buna göre, Avrupa Birliği temel alınarak, "Gıda ve Yem Amaçlı Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar (GDO'lar) ve Ürünlerinin İthalatı, İşlenmesi, İhracatı, Kontrol ve Denetimine Dair Yönetmelik" ile "Gıda ve Yem Amaçlı Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar (GDO'lar) ve Ürünlerinin İthalatı, İşlenmesi, İhracatı, Kontrol ve Denetimine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına dair Yönetmelik" 26.10.2009 tarih ve 27388 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Yönetmelik ile insan yaşamı ve sağlığı, hayvan sağlığı ve refahı, tüketici çıkarları ve çevrenin en üst düzeyde korunması için genetiği değiştirilmiş organizma ve ürünleri ile genetiği değiştirilmiş organizma ve ürünlerini içeren gıda ve yem maddelerinin, işleme, ithalat, ihracat, izleme, tescil, etiketleme, kontrol ve denetim ile ilgili usul ve esasları belirlenmiştir. Toplumun en hassas kesimi olan bebekler için bebek mamalarında GDO kullanımına yasaklama getirilmiştir.

Ayrıca, Avrupa Birliği ülkelerinde uygulanan, tüketiciye GDO içeren ürünler ile geleneksel ürünler arasında seçim hakkı tanıyan, GDO içeren gıda maddelerinin etiketlenmesi zorunluluğu getirilmiştir. Ürünün GDO içermemesi durumunda da, bu durum etikette belirtilebilecektir.

Söz konusu yönetmelik, kapsam maddesinde de yer aldığı üzere, tohumları içermemektedir. Bakanlığımızca genetiği değiştirilmiş (transgenik) tohumlukların ithalatına ise izin verilmemektedir. Bu tohumlukların yurt içinde üretimi ve satışı yasaklanmış durumda olduğundan ticareti de söz konusu değildir.

Değişiklik metninde yer alan Komite, Avrupa Birliğinde bulunan EFSA(Avrupa Gıda Güvenliği Otoritesi) benzeri, tamamen bilim insanlarından oluşan bağımsız nitelikte bir risk değerlendirme birimi şeklinde oluşturulacaktır.

Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar (GDO) ve ürünlerine ilişkin düzenlemeleri içeren Biyogüvenlik Kanunu Tasarısı, Türkiye Büyük Millet Meclis'i Başkanlığı'na sunulmuştur